

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

PaedDr. Štefánia Zahoranská

Poznaj a chráň – 1. ročník ZŠ- 1.časť

voliteľný predmet

2013

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: PaedDr. Štefánia Zahoranská

Kontakt na autora UZ: ZŠ Zimná 190,04925 Dobšiná
zahoranska.s@gmail.com

Názov: Poznaj a chráň 1. ročník ZŠ
1. časť

Rok vytvorenia: 2013

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Jaroslav Hutník

ISBN 978-80-8052-662-7

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

Úvod	4
1 September	
1.1. Naša trieda	5
1.2. Škola	6
1.3. Cesta do školy	7
2 Október	
2.1. Časové údaje	8
2.2. Jeseň	9
2.3. Vychádzka	10
2.4. Rastliny a stormy	11
3 November	
3.1. Kalendár	12
3.2. U nás doma	13
3.3. Okolie domu	14
3.4. Obec- história obce	15
4 December	
4.1. Mikuláš	16
4.2. Zima	17
4.3. Hry na snehu	18
5 Január	
5.1. Ľudské telo	19
5.2. Hygiena	20
5.3. Bezpečnosť	21
6 Prílohy	22
7 Zoznam použitých zdrojov	26

Úvod

**MÁM TU VŠADE PORIADOK ? POZRITE SA VŠETCI,
NA LAVICU ULOŽÍM VŠETKY SVOJE VECI.
LAVICA A STOLIČKA PEKNE V RADE ČAKÁ.
ŽIADEN PAPIER, NEPORIADOK MA UŽ NENALAKÁ.**

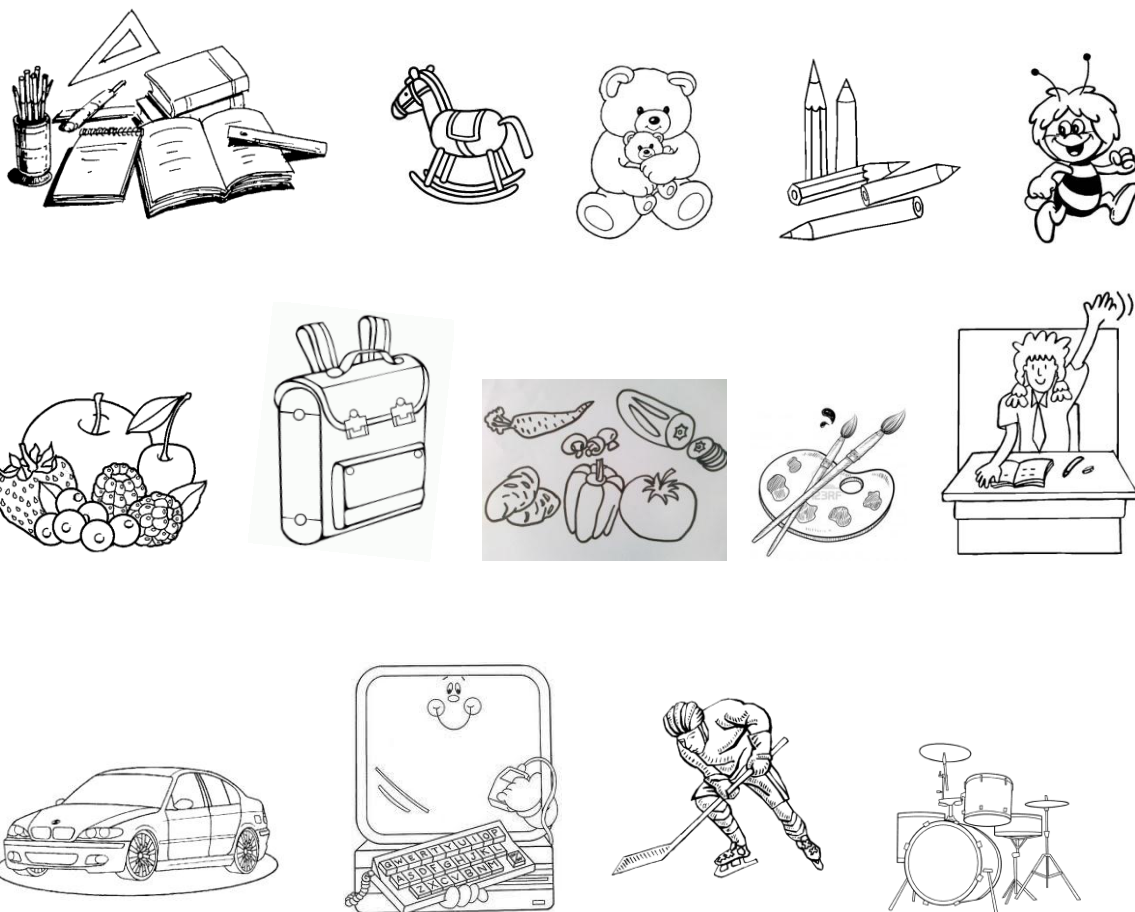
Pracovné listy sú zamerané na pozorovanie pracovného a verejného života, praktické overovanie rozmanitostí živej a neživej prírody. Veľmi dôležitým tematickým celkom v rámci pracovných listov je starostlivosť o svoje telo, oboznamovanie sa s prírodnými a spoločenskými javmi, ich riešenie pomocou praktických úloh a cvičení . V pracovných listoch sú využité rôzne metódy a formy práce jednotlivcov aj skupinovej práce. V neposlednom rade využívam sviatky a ich oslavovanie v rodine a triednom kolektíve. Žiaci sa naučia pozorovať a porovnávať získané informácie, objavovať a hľadať odpovede na základné otázky, sledovať a snažiť sa riešiť problémové situácie v škole, doma a vedieť nachádzať riešenia. Využitie riekaniek, básní a hádaniek nadväzuje a evokuje poznanie a ochrana duševného dedičstva našich predkov- ľudová slovesnosť.

1.1. Naša trieda

BEŽÍM, BEŽÍM DO ŠKOLIČKY, POZA HUMNA, POZA KRÍČKY.

UČIŤ SA MI ZACHCELO, PRETO JE MI VESELO.

1. Pomenuj a vymaľuj obrázky školských potrieb a pomôcok

2. Pomenuj pravidlá školského poriadku podľa obrázkov- vysvetli !

1.2. Škola

ZLATÁ BRÁNA OTVORENÁ, ZLATÝM KEÚČOM PODOPRENÁ, KTO DO NEJ VOJDE, ŠKOLÁKOM BUDE, ČI JE ONA, ČI JE ON, ZAZVONÍ MU ŠKOLSKÝ ZVON.

1. Pomenuj miestnosti v škole

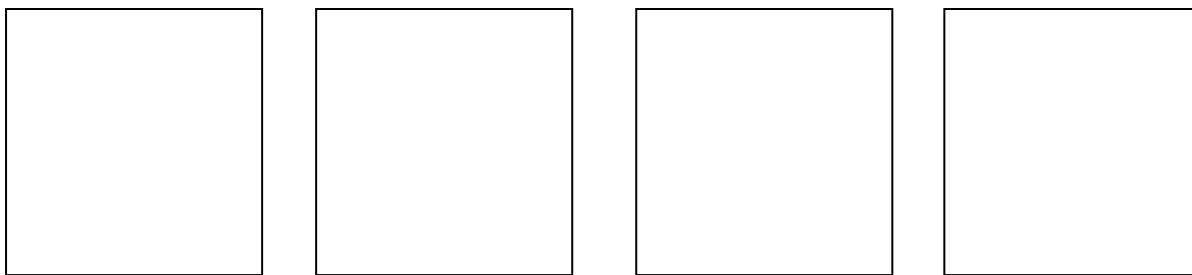

2. Prejdi sa so spolužiakmi po škole a nájdi všetky miestnosti podľa obrázkov: TRIEDA, POČÍTAČOVÁ UČEBŇA, JEDÁLEŇ, ŠATŇA, ŠKOLSKÝ DVOR, TELOCVIČŇA.

3. Popíš svojimi slovami cestu do školy. Prechádzaš aj cez cestu? Pomenuj, ako sa volajú tieto dopravné značky .

4. Skús nakresliť tieto dopravné značky...

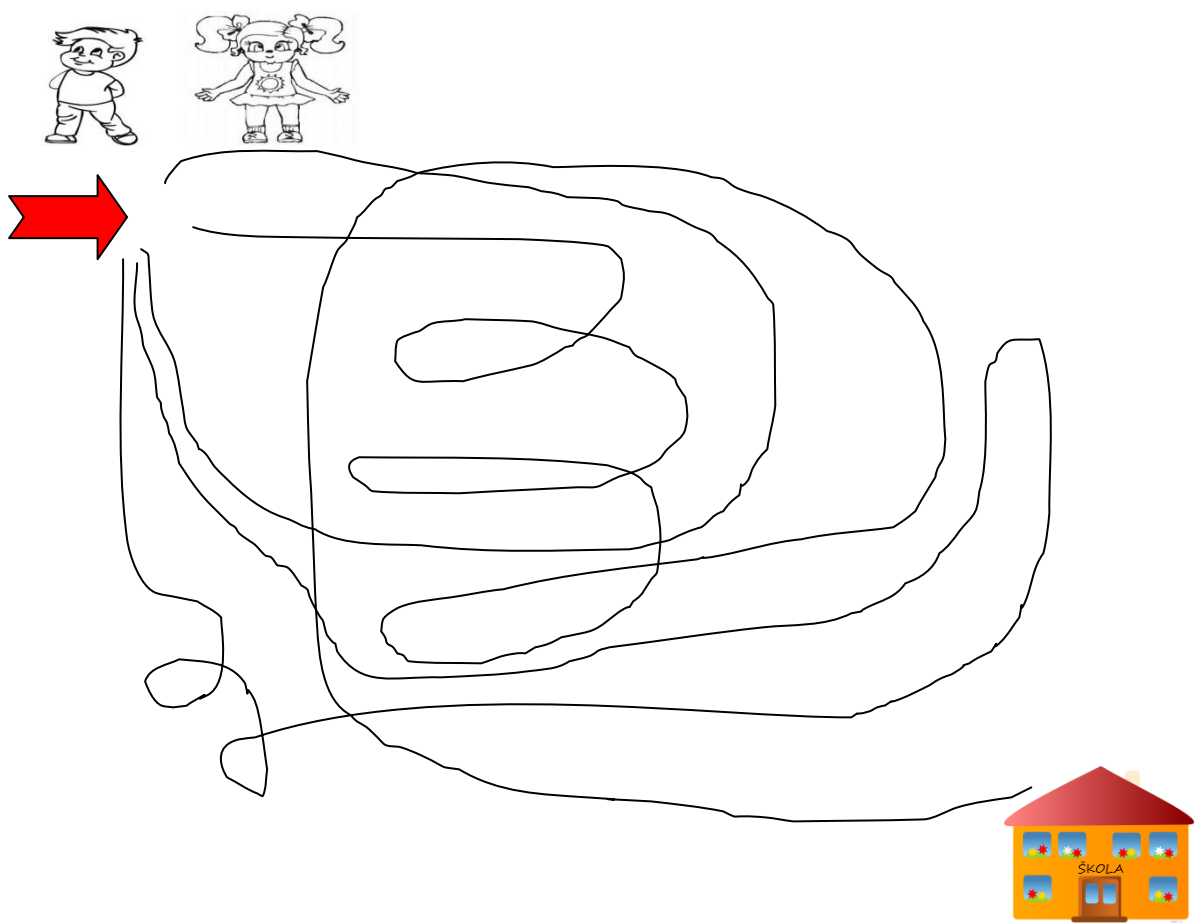

I.3. Cesta do školy

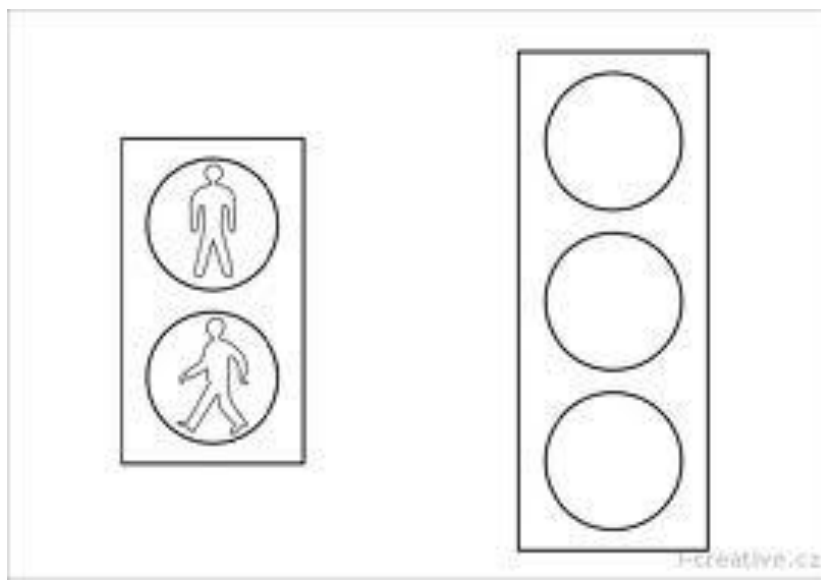
PRÁZDNINY SA SKONČILI, DETI KRIČIA : DO ŠKOLY !

S KAMARÁTMI ZVÍTAŤ SA, POUČIŤ SA, POHRAŤ SA.

1. Nájdi cestu do školy

2. Vymaľuj
pre
a pre autá

semafor
chodcov

2.1. Časové údaje

KOLO, KOLO, MLYNSKÉ, ZA ŠTYRI RÝNSKE.

KOLO SA NÁM POLÁMALO A DO VODY POPADALO, UROBILO BÁC...

1. Pomenuj dni v týždni- ak vieš doplň do tabuľky a vymaľuj každý deň podľa farebného okienka

1	P
2	U
3	S
4	Š
5	P
6	S
7	N

PONDELOK	UTOROK	STREDA	ŠTVRTOK
PIATOK	SOBOTA	NEDEĽA	

2. Hrubo vytlačené slová v básničke SPOJ s obrázkom

Na **RAŇAJKY** , raz- dva- tri, rožok, maslo a čajík..

Na **DESIATU** ovocie zjem a potom sa hneď umyjem.

Dopoludnia v škole som, zakončím ho **OBED**om.

Popoludní hrám sa rád, úlohy, hračky, kamarát.

Keksík, koláč, maškrtka- to je **OLOVRANT** pre žiaka.

VEČER jedlo, krátke hranie, no a potom už len spanie.

2.2. Jeseň

**LÍSTOK LÍSTKU HOVORÍ : JESEŇ PRIŠLA DO HORY.
LÍSTIE PADÁ, VIETOR FÚKA, PRŠÍ DÁŽĎ ZMOKLA LÚKA.**

1. Pomenuj zmeny počasia podľa obrázkov- napíš začiatkové písmená

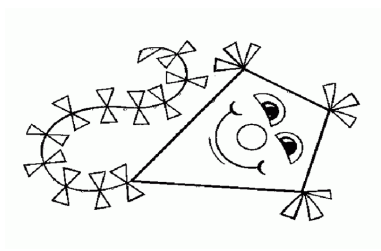

/ JASNO , ZAMRAČENÉ, VIETOR, SNEŽENIE/

2. Spoj rovnaké jesenné obrázky

3. Vymaľuj šarkana a vietor

2.3. Vychádzka- sledovanie jesennej prírody

**PADAJÚ LISTY V ZÁHRADĚ V LESE A KAŽDÝ LIST NÁM ROZPRÁVKU NESIE.
JEDNU O JARI, DRUHÚ O LETE, ŽE JESEŇ IDE, O TOM UŽ VIETE. / Ján ANDEL/**

1. Pozoruj listy na vychádzke a nazbieraj si z nich...
2. Vytvor si z listov pekný obrázok

Pomôcky: listy, výkres, lepidlo, farbičky na dokreslenie

Námety na obrázok:

3. Našli ste v parku aj gaštany ? Veselé postavičky čakajú na Vás

2.4. Rastliny a stromy

**PRŠÍ, PRŠÍ, LEN SA LEJE, NEZATVÁRAJ MILÁ DVERE,
MILÁ MÁ, DUŠA MÁ, NEZATVÁRAJ PRED NAMA.**

1. Rozlišuj stromy listnaté a ihličnaté- vymaľuj okienko

LISTNATÉ STROMY

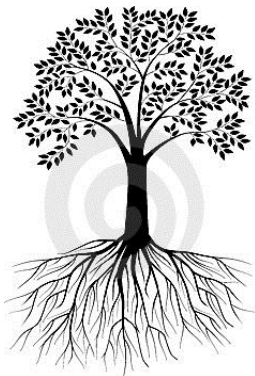

IHLIČNATÉ STROMY

2. Pomenuj hlavné časti stromu- spoj čiarou

KOREŇ

KORUNA

KMEŇ

3.1. Kalendár prírody

SLNIEČKO SA ROZLÚČILO S KVETINKAMI, S TRÁVIČKOU,
NA CESTU IM ZAMÁVALO SVOJOU TEPLU RUČIČKOU.

1. Precvič si značky na zapisovanie počasia

JASNO

POLOJASNO

DÁŽĎ

SNEŽENIE

ZAMRAČENÉ

BÚRKA

DÚHA

ROSA

HMLA

VIETOR

2. Kalendár prírody- Vystrihni si prílohy A, B. Pozoruj zmeny počasia jeden týždeň a nalepuj aspoň 3 značky na každý deň. POROVNAJ, AKO SA MENOLO POČASIE V JESENI !

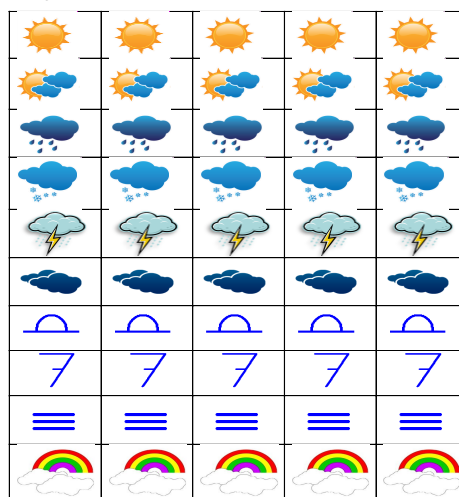
PRÍLOHA A

KALENDÁR PRÍRODY

PONDELOK			
UTOROK			
STREDA			
ŠTVRTOK			
PIATOK			
SOBOTA			
NEDELA			

PRÍLOHA B

3.2. U nás doma

AKÁ JE TO VÔŇA, TAKÁ AKO DOMA.

SMÄD UHASÍ NACHOVÁ, TO JE VÔŇA DOMOVA. / Rudolf Dobiáš/

1. Predstavujeme sa . Popros rodičov, aby Ti pomohli. Napíš svoje meno a priezvisko a svoju adresu do tabuľky- píš veľkými tlačenými písmenami.

MENO	
PRIEZVISKO	
ULICA, ČÍSLO DOMU	
MESTO / DEDINA/	

2. Pomenuj miestnosti v byte- ako sa volajú. / Pomôžu Ti slová v tabuľke

KUCHYŇA

OBÝVACIA IZBA

KÚPEĽŇA

CHODBA

DETSKÁ IZBA

SPÁLŇA

3. Postav svoj vysnívaný dom ...pomocou stavby z kociek. Popíš ako by mal vyzerat' tvoj vysnívaný dom. Kde by si chcel bývat'- v meste – na dedine- v byte- v dome ?

3.3. Okolie domu

VČIELKY BZUČIA V HÚŠTI STROMOV, ZDRAVIA KVIETOK PO KVETE.

TENTO KÚTIK, TEN NÁŠ DOMOV, MÁM NAJRADŠEJ NA SVETE./ Elena Čepčeková/

1. Vymenuj najdôležitejšie budovy v meste- vymal'uj

POŠTA	ZDRAVOTNÉ STREDISKO	PIVNICA	MESTSKÝ ÚRAD
ZÁHRADA	KULTÚRNY DOM	ZÁKLADNÁ ŠKOLA	POLÍCIA
KOMORA	POTRAVINY	BANKA	MATERSKÁ ŠKOLA

2. Vymenuj ulice v Tvojom meste, ktoré sú v okolí Tvojho bytu/ domu/

.....

.....

3. Ktorú z týchto dopravných značiek vidíš po ceste do školy ? Pomenuj !

POZOR,

PRECHOD PRE CHODCOV

STOJ,

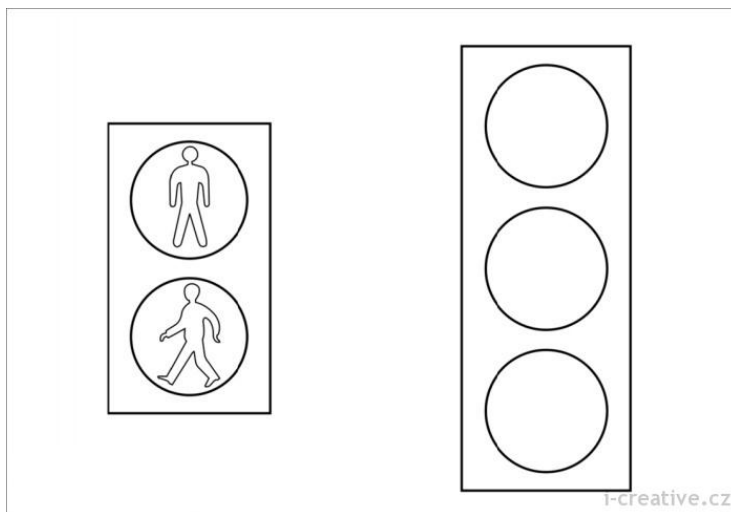
DAJ PREDNOSŤ V JAZDE

CHODNÍK

PRE CYKLISTOV

4. Vymaľuj obrázky so semaformi pre chodcov a pre autá- zopakuj si

3.4. Obec- história obce- vychádzka

**NA VEŽI SEDÍM, NIE SOM VTÁK, VO VRECKU LEŽÍM, NA RUKÁCH SA NOSÍM.
KTO SOM ? / YNIDOH /**

**ZO ZVUČNÉHO KOVU SOM, VYSOKO STÁVAM, OPLAKÁVAM MŔTVYCH,
ŽIVÝCH ZVOLÁVAM. KTO SOM ? / NOVZ /**

**MÁM ZEME BEZ ĽUDÍ, RIEKY BEZ VODY, MESTÁ BEZ DOMOV,
HORY BEZ STROMOV. KTO SOM ? / APAM /**

1. Zisti na mestskom úrade kedy bolo založené Tvoje mesto / obec/. Zapiš .

2. Práca s hádankami:

A) Kde v Tvojom meste / obci / sa nachádzajú hodiny ?

.....

B) Zvonia zvony v Tvojom meste / obci / ? Kedy a prečo ? Koľko máte kostolov ?

.....

.....

.....

C) Nakresli mapu svojho mesta s dôležitými budovami, kultúrnymi a spoločenskými inštitúciami, vypíš aj niektoré ulice v meste. Začni námestím- postupne pridávaj ostatné ulice a budovy.

4.1. Mikuláš

VITAJ, VITAJ MIKULÁŠ, VITAJ MEDZI NAMI,

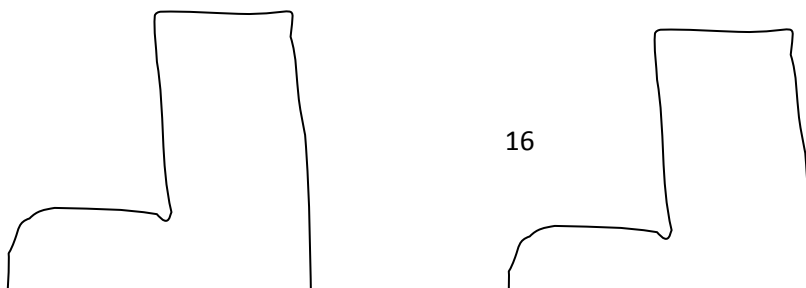
PRIŠLI SME ŤA POZDRAVIŤ VESELÝMI HRAMI.

TY NÁM ZATO UKÁŽEŠ, ČO V TOM KOŠI MÁŠ.

VITAJ, VITAJ ZĎALEKA, MILÝ MIKULÁŠ.....

Chodenie Mikuláša, čerta a anjela k deťom sa stalo tradíciou. Obchôdzka vyzerala nasledujúco: Mikuláš najskôr deti preskúšal z modlitby, básničky, pesničky, potom ich poučil a nakoniec obdaroval darčekom, zvyčajne vo vrecúšku. Umývanie čižmičiek, vykladanie čižiem na okno, spievanie pesničiek a obdarúvanie za odmenu sú len niektoré zo zvykov. Sviatok svätého Mikuláša je skrátka dobrou príležitosťou potešiť deti drobnosťami.

1. Vymaľuj si mikulášske čižmičky- dokresli vzorku

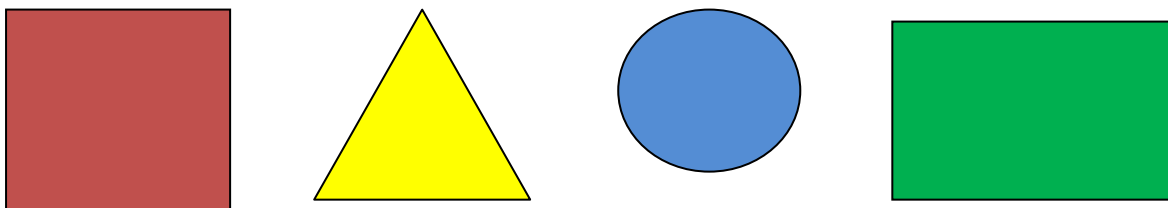

2. Vyroby si svoju mikulášsku čižmu- obdaruj ňou svojho priateľa / príloha C/

Pomôcky na výrobu: výkres A4, nožnice , farbičky/ fixy/, farebný papier, lepidlo

Postup práce: Vystrihni si podľa predlohy čižmu a pomocou farbičiek / fixiek/ vymaľuj podľa svojej chuti- svojho nápadu. Môžeš použiť aj geometrické tvary- vystrihni a prilep. Nápadom sa medze nekladú.

3. Zopakuj si geometrické tvary- pomenuj

4.2. Zima ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️ ❄️

❄️ **POZRITE SA AKO SNEŽÍ! ZAČAL PADAŤ SNIEŽIK SVIEŽI.** ❄️

Z TEJTO ZIMY NEMÁM STRACH, BUDEM JAZDIŤ NA LYŽIACH.

❄️ **EJ, ČI SOM LEN RADA, ŽE TEN SNIEŽIK PADÁ.** / Ján Anđel /

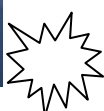
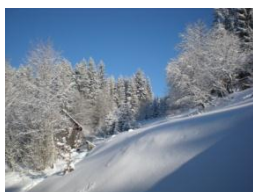
1. Porovnaj obrázky zimnej a jesennej prírody. Vymaľuj okienka pri obrázkoch.

ZIMA

JESEŇ

2. Nájdi obrázky so zimným oblečením- označ hviezdikou.

4.3. Hry na snehu

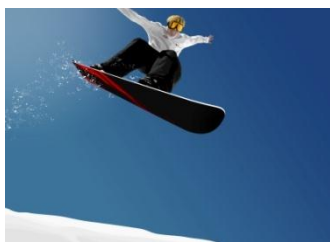
ZAPADOL KRAJ BIELYM SNEHOM, SPÚŠŤAME SA DOLU BREHOM.

HURÁ S VETROM OPRETEKY, MIHAJÚ SA ČIERNE SMREKY,

ZAMIHÁ SA V OČIACH SVET, TO JE CESTA, TO JE LET!/ E. Čepčeková/

1. Pomenuj zimné športy

2. Starostlivosť o zvieratá

3. Vianoce- sviatky pokoja a mieru- symboly

4. A teraz . HURÁ na vychádzku, postaviť snehuliaka! Urobte si súťaž v stavaní snehuliakov!

Vytvorte skupiny, ktorá skupina postaví najviac snehuliakov, alebo ktorá skupina postaví najväčšieho snehuliaka. Možno zvíťazí skupina s netradičným snehuliakom. UVIDÍME !

5.1. Ľudské telo

HLAVA, RAMENÁ, KOLENÁ, PALCE, KOLENÁ, PALCE, KOLENÁ, PALCE.

HLAVA, RAMENÁ, KOLENÁ, PALCE, OČI, UŠI, ÚSTA , NOS...

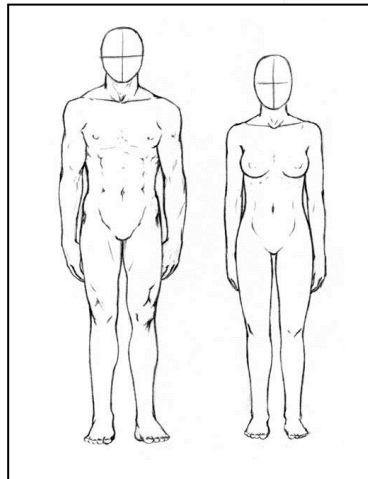
/Hra s pohybom- žiaci ukazujú obidvoma rukami na časti tela, o ktorých rozprávajú.

Hra sa po každom opakovaní zrýchľuje. /

1. PROJEKT

Poznáš časti svojho tela ? Vytvorte skupiny. Každá skupina obkreslí jedného svojho člena na baliaci papier. Pokúste sa dokresliť časti tela. Popíšte hlavné časti tela.

2. Spoj chlapčenské a dievčenské oblečenie s obrázkom.

5.2. Hygiena

JEDNA RÚČKA, DRUHÁ RÚČKA, UMYJEME DO ČISTÚČKA.

UTERÁČIK VEZMEME, DO SUCHA SA UTRIEME.

HORE, DOLE, ZÚBKY MALÉ, VYČISTÍME DOKONALE.

SEM A TAM, TAM A SPÄŤ, UMYJEME VŠETKY HNEĎ.

1. Zmyslové orgány človeka slúžia na spoznávanie vonkajšieho prostredia človeka.

Spoj čiarou čo k sebe patrí- ZMYSLOVÝ ORGÁN- AKO SA UDRŽIAVA V ČISTOTE ?

CHUŤ

ČUCH

SLUCH

HMAT

ZRAK

2. Vymaľuj hygienické potreby.

MYDLO	HYGIENICKÉ VRECKOVKY	TOPÁNKY	UTERÁK
ZUBNÁ PASTA	NÁKLADNÉ AUTO	ZUBNÁ KEFKA	KVETY
OVOCIE	TOALETNÝ PAPIER	PERO	OKULIARE

5.3. Bezpečnosť

1. Na začiatku každej práce, či v škole, doma alebo na ihrisku je veľmi dôležité rozcvičiť svoje telo. Precvič si svoje telo riekankou s pohybom:

DOBRÉ RÁNO, SLNKO VSTALO,

/stoj rozkročný, vzpažiť von/

NA DETIČKY ZAVOLALO.

/krúženie pažami nad hlavou/

„ POĎTE DETI, POĎTE VON,

/rukami znázorňovať volanie/

POBEHAŤ SI NA NÁŠ DVOR.“

/behať v určenom priestore/

DETI VYŠLI POSKACKALI

/ poskoky na mieste, ruky v bok/

NA SLNIEČKO ZAMÁVALI.

/ vzpažiť a znázorňovať mávanie/

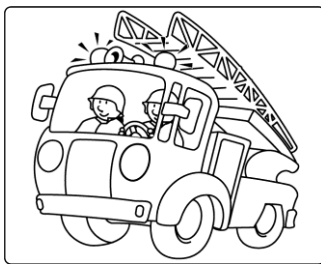
PRIŠIEL VETRÍK FÚ- FÚ- FÚ,

/ obraty trupom, fúkanie/

ZAHNAL VETRÍK Z DVORA DNU.

/ beh na určené miesto/

2. Dôležité telefónne čísla- vymaľuj a spoj so správnym obrázkom

3. Univerzálne telefónne číslo

4. Dodržiavaj zdravý spôsob života

- správna výživa
- dostatok spánku
- veľa pohybu na čerstvom vzduchu

PRÍLOHY

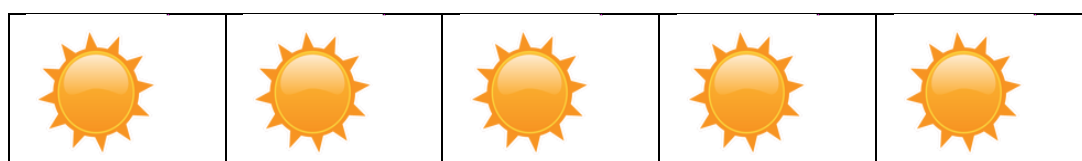
PRÍLOHA A

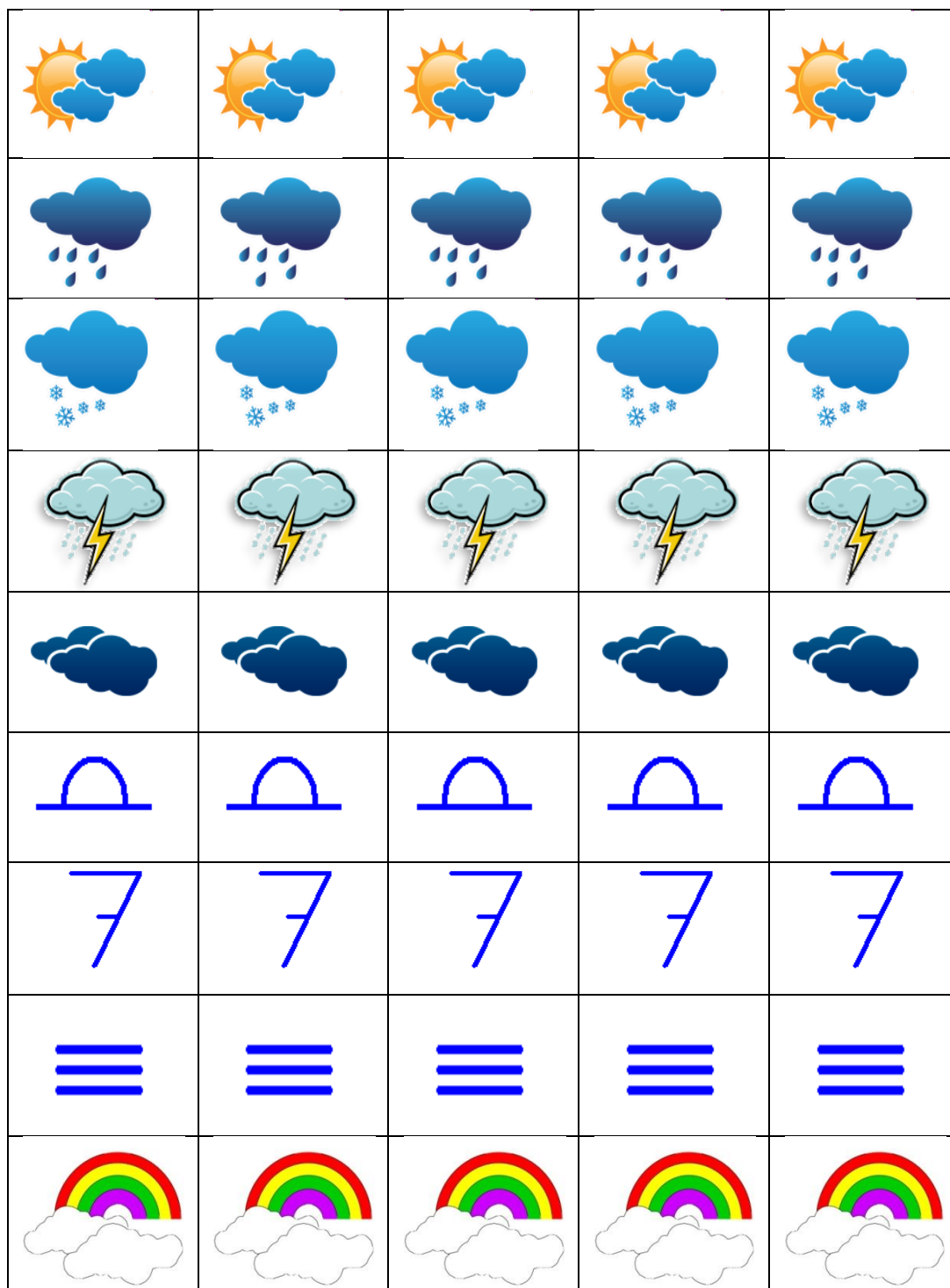
KALENDÁR PRÍRODY

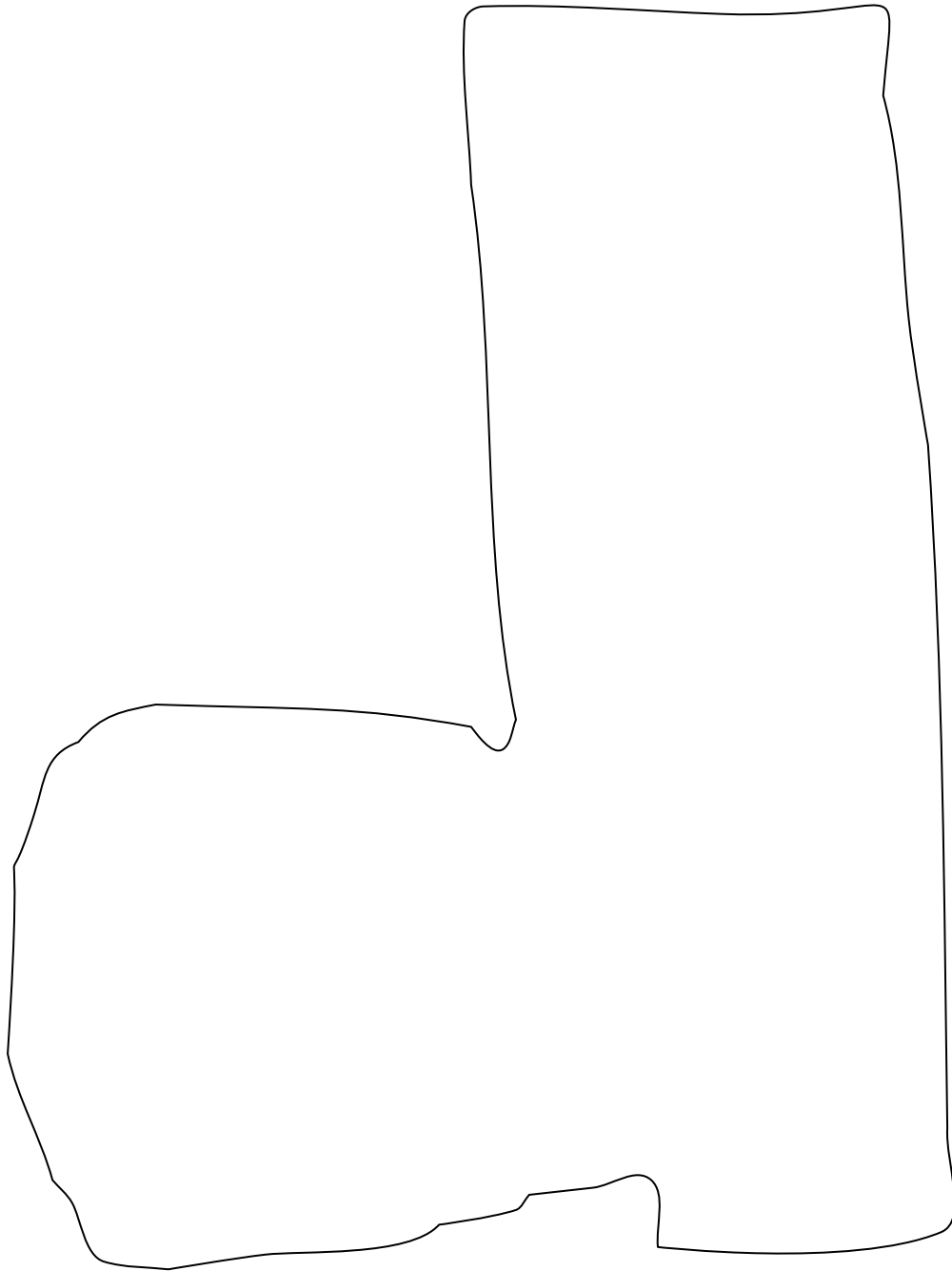
PONDELOK			
UTOROK			
STREDA			
ŠTVRTOK			
PIATOK			
SOBOTA			
NEDEĽA			

PRÍLOHA B

Priloha C

Zoznam použitých zdrojov

- Zelina, M., Alberty, L.: Metodika tvorby učebných zdrojov pre žiakov v celodennom výchovnom systéme na základných školách, MPC Bratislava 2011

- Ivanová, E., Kopinová, Ľ. 2004. Etická výchova v 1. ročníku základnej školy. Metodická príručka pre učiteľov. Bratislava: Metodicko pedagogické centrum v Bratislave, 2004. ISBN 80-8052-206-5.
- Detskí spisovatelia: Ján Anđel, Elena Čepčeková, D. Dragulová- Faktorová- Riekanky, básne a hádanky
- Internetové stránky

www.riekanky.sk

www.i-creative.cz

www.infovekacik.sk

www.google.sk

www.hadanky.sk

www.omalovankyonline.sk

www.alinka.sk